

По мірі того, як стає відомим усе більше фактів про нестатки й зловживання, жертвами яких стають діти, зростає й прагнення міжнародного співтовариства зміцнити права дитини.

Нижче перелічені деякі із встановлених фактів:

- покинуті своїми сім'ями, діти існують лише за рахунок виснажливої праці, дрібних крадіжок, проституції чи жебрацтва;
- діти працюють у небезпечних або шкідливих для здоров'я умовах;
- діти віком від шести до одинадцяти років позбавлені можливості відвідувати школу;

Це саме деякі причини, через які кожному важливо:

- знати про існування конвенції;
- розуміти проголошені у ній права;
- підтримувати зусилля щодо перетворення їх у реальність для своїх дітей.

Основні положення Конвенції:

- кожна дитина має невід'ємне право на життя, і держави забезпечують у максимально можливій мірі виживання і здоровий розвиток життя дитини.
- кожна дитина з моменту народження має право на ім'я і громадянство.
- у всіх діях судів, установ, які займаються питанням соціального забезпечення, або адміністративних органів першочергова увага приділяється найкращому забезпеченню інтересів дитини.
- переконання дитини підлягають уважному розглядові.
- держава забезпечує здійснення кожною дитиною всіх прав без будь якої дискримінації або винятку, різниці.
- діти не повинні розлучатись із своїми батьками, за винятком випадків, коли це роблять компетентні органи в інтересах їхнього добробуту.
- держави мають сприяти з'єднанню сімей, дозволяючи в'їзд до країни або виїзд з неї.
- батьки несуть основну відповідальність за виховання дитини, однак держави повинні подавати їм необхідну допомогу і розвивати мережу дитячих закладів.
- держави повинні забезпечувати захист дітей від нанесення їм фізичної або психічної школи і відсутності піклування, включаючи сексуальні зловживання чи експлуатацію.
- держави забезпечують заміну догляду за дітьми без батьків.
- неповнолітні діти мають право на спеціальне поводження, навчання і піклування.
- початкова освіта має бути безкоштовною і обов'язковою.
- діти повинні мати час на відпочинок та гру й однакові можливості займатися культурною та творчою діяльністю.
- держави повинні захищати дитину від економічної експлуатації і роботи, яка може перешкоджати отримати освіту або завдати шкоди її здоров'ю та добробуту.
- пожиттєве ув'язнення не призначається за злочин, вчинений особами до 18 років.

Приклад порушення прав дитини

Журналом "Більд" (ФРН) 10 квітня 1995 року було вміщено наступну інформацію: "Суданське прикордонне місто Шенді відоме, як міжнародний центр сучасної работоргівлі, тут можна придбати юного раба або рабиню. Основна маса покупців прибуває з Лівії, Чада, і країн Перської затоки. В цих державах суданські раби використовуються як дешева робоча сила і об'єкти сексуальної експлуатації, половина з них діти. Ті, на кого не знайшлося покупців, служать живими "банками крові" для поранених солдат північно-суданських військових формувань".

Щодо питання адміністративно-територіального устрою України

Пунько О.В. - доцент кафедри теорії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

На сучасному етапі українського державотворення проблема адміністративно-територіального устрою є вельми актуальною. На державному рівні розробляється Концепція удосконалення адміністративно-територіального устрою України, завданням якої є визначення та аналіз актуальних проблем в цій сфері, з'ясування правових, організаційних, фінансових та інших засад їх вирішення; здійснюється підготовка проекту Закону “Про адміністративно-територіальний устрій України”, у якому необхідно розвинути відповідні положення Конституції України. Практика українського державотворення свідчить, що конституційно закріплена унітарність державного устрою України потребує збереження, подальшого вдосконалення існуючого державного устрою. Закріплення в Конституції України унітарності нашої держави і водночас наявність у її складі адміністративної (а не національно-територіальної) автономії посилює актуальність розробки теоретичних питань унітаризму та федералізму, перегляду самої концепції унітарної держави.

У світі немає такої держави, територія якої не поділялася б на певні частини. Навіть найменші країни не можуть обійтися без поділу своєї території. Територіальний устрій дає відповідь на питання про те, як організована територія держави, з яких частин вона складається, який їх правовий статус, як будуються взаємовідносини центральних органів з місцевими.

Територіальний устрій необхідний для здійснення найрізноманітніших державних функцій. Насамперед відповідно до територіального устрою будується система державних органів та самоврядних органів на місцях. Він також сприяє збалансованому розвитку всієї території; створенню сприятливих умов для задоволення матеріальних, соціальних та культурних потреб громадян тощо.

Згідно зі ст.132 Конституції України, територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

Для Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади територіальною основою діяльності є територія всієї України, яка може бути змінена тільки шляхом всеукраїнського референдуму. Для Верховної Ради Автономної Республіки Крим і Ради міністрів Автономної Республіки Крим - це виключно територія Автономної Республіки Крим. Територіальною основою місцевих органів державної виконавчої влади є територія відповідних адміністративно-територіальних одиниць України (областей, міст Києва і Севастополя, районів, районів у містах Києві та Севастополі). Територіальний устрій України визначається виключно законами України. До компетенції Верховної Ради України віднесено утворення і ліквідацію районів, встановлення і зміну меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і міст, однак усі ці питання вирішуються обов'язково з урахуванням думки населення відповідних територій шляхом проведення місцевих референдумів.

Сучасну систему адміністративного устрою України становлять: Автономна Республіка Крим (тимчасово окупована територія), області, райони, міста, райони в містах, селища й села. Адміністративна область — це більша частина території України, що має чіткі певні межі та систему органів місцевої влади й управління, які перебувають в обласному центрі. Адміністративних областей в Україні 24, крім того, виділені два міста з особливим статусом — Київ і Севастополь. Кожна область і Крим діляться на адміністративні райони, у середньому по 19 районів на одну область, середня площа області України становить 24 тис. кв. км (без урахування Криму).

Кримська автономія була створена в 1921 р., мала 20 адміністративних районів, у тому числі 11 — національно-територіальних: 6 — татарських, 2 — німецьких, 2 —

єврейських, 1 — український. Під час війни всі ці райони були ліквідовані, а Кримська автономія перетворилася в область Росії. В 1954 р. Крим був переданий Україні, а в 1991 р. була відновлена автономія Криму.

Територіально-адміністративний устрій України, сформований в умовах командно-адміністративної системи, характеризується надзвичайно громіздкою структурою, він має три-чотири щаблі: область—район—сільрада або область—район—міськрада—райрада міста. Схема побудована за принципом матрьошки: місто в місті, у місті — район, у районі — населений пункт. Яскравим прикладом є Ялта й Севастополь, які враховують кілька десятків територіальних одиниць і відповідне структурування органів місцевого самоврядування. У такій хаотичній схемі дуже складно здійснити розрахунок і провести облік ефективності використання бюджетних коштів, розподіл й використання ресурсів, а також розподіл повноважень.

Така система малоефективна, забюрократизована, з великим штатом працівників. Тому питання про проведення територіально-адміністративної реформи актуальне і активно дискутується серед учених, депутатів, у місцевих органах влади.

Для того щоб територіально-адміністративний устрій відповідав інтересам українського народу, кожній окремій територіальній частині України необхідно надати права в її самоврядуванні, що дозволяє забезпечити реалізацію інтересів і потреб населення. Суть адміністративно-територіальної реформи полягає в повній передачі повноважень і ресурсів на місця, до місцевого самоврядування, влада повинна бути передана безпосередньо туди, де відбувається контакт людини й першого владного інституту. Населення постійно зіштовхується з величезним комплексом проблем, таких, як дороги, освітлення, опалення, гаряча й холодна вода, дахи, дитячі садки, місцевий транспорт, санітарний і ветеринарний контроль, турбота про інвалідів, підростаюче покоління й т. ін. Зробити ці послуги вчасно і якісно держава не в змозі, тому що перебуває далеко від цих проблем. І тільки один інститут може реалізувати ці послуги — це місцеве самоврядування. Але серйозним гальмом у реалізації функцій місцевого самоврядування є територіальний устрій країни, що не дає ні повного комплексу повноважень, ні необхідних ресурсів для надання населенню соціально-економічних послуг.

Сьогодні в Україні 27 тисяч сіл, а сільських рад — близько 10 тисяч, тобто, у середньому, на три села приходить одна сільрада. Одна з основних ідей реформи — влада повинна прийти в кожне село, селище.

Територіально-адміністративний розподіл України повинен стимулювати ефективну роботу всіх ланок державної влади (законодавчої, виконавчої і судової) і органів місцевого самоврядування, гарантувати права й свободи людини.

Пам'ятки Криму в Списку всесвітньої спадщини БХЕ8КО

Денисенко О.А. - доцент кафедри загально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент

Найбільш відомі пам'ятки світового значення Криму включені до Списку всесвітньої спадщини UNESCO, в якому станом на 2013 р. значилося 962 об'єкти, у тому числі 7 представляють Україну. Список об'єктів всесвітньої спадщини ЦУЕЗКО, які отримують особливий охоронний статус ведеться і постійно поповнюється з 1978 р. Включення до списку дає додаткові гарантії збереження і цілісності, підвищує престиж територій і установ, які управляються ними. Статус об'єкта сприяє розвитку культурного туризму. У разі конфліктних ситуацій дозволяє залучити міжнародну економічну і політичну допомогу експертів ЦУЕЗКО. Завдяки співпраці України з Європейським Союзом, який із 2011 р. активно підтримує охорону культурної спадщини АР Крим у рамках проектів ЄС